

کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب

یونس صمدی رندی

دستیابی یا معامله پایاپای میراث فرهنگی زیر آب است، با علم به وجود تکنولوژی پیشرفته که می تواند کشف و دسترسی به میراث فرهنگی زیر آب را افزایش دهند. با اعتقاد به اینکه همکاری بین ممالک، سازمان های بین المللی، موسسات علمی، سازمان های حرفه ای، باستان شناسان، غواصان، دیگر افراد علاقمند و عموم تا حد بسیار زیادی در حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب نقش به سزایی برخوردار می باشد. با توجه به اینکه نقشه برداری، خاکبرداری و حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب لزوم وجود و کاربرد روشهای خاص علمی و استفاده از تکنیک ها و تجهیزات مناسب و نیز سطح بالایی از تخصص حرفه ای، که همگی نیاز به شاخص های هماهنگ حاکم دارند، را مشخص می نماید. با قوف بر نیاز به تدوین و تممیم قوانین و مقررات مربوط به حفاظت و نگهداری از میراث فرهنگی زیر آب مطابق با قوانین و تجارب بین المللی، منجمله کنوانسیون یونسکو جهت راهکارهای جلوگیری و پیشگیری از واردات و صادرات غیرقانونی و نیز واگذاری نامشروع مالکیت اموال فرهنگی مورخ ۱۴ نوامبر ۱۹۷۰، کنوانسیون یونسکو جهت حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان، مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۷۲ و نیز کنوانسیون قانون دریاها و سازمان ملل متحد، مورخ ۱۰ دسامبر ۱۹۸۲، با تصمیم بر تفویت اقدامات حفاظتی از این آثار به صورت طبیعی خود، یا در صورت لزوم با اهداف علمی و حفاظتی، بازیابی دقیق میراث فرهنگی زیر آب، در

کنفرانس عمومی سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) از روز ۱۵ اکتبر تا ۳ نوامبر سال ۲۰۰۱ در شهر پاریس تشکیل جلسه داد و در سی و سومین جلسه خود با تایید اهمیت میراث فرهنگی زیر آب، بعنوان بخشی جدایی ناپذیر از میراث فرهنگی بشری و عنصری مخصوصاً مهم در تاریخ آدمیان، ملتها، در روابط شان در زمینه میراث مشترک یکدیگر، با درک اهمیت حفظ و نگهداری میراث فرهنگی زیر آب و مسئولیتی که در این مورد بر عهده دولتهاست. با توجه به علاقه روز افزون جامعه به میراث فرهنگی زیر آب و ارجی که برای آن قائل است، با اعتقاد به اهمیت تحقیق، اطلاعات و آموزش در زمینه حفظ و نگهداری میراث فرهنگی زیر آب و نیز حق جامعه برای بهره مندی از منافع آموزشی و تفریحی دسترسی مسئولانه و غیرمداخله گرانه به میراث فرهنگی زیر آب و ارزش آموزش عمومی برای آگاهی، ارج نهادن و حفظ چنان میراثی، با آگاهی از این حقیقت که میراث فرهنگی زیر آب بر اثر فعالیتهای غیر مجازی که متوجه آنست، در مخاطره است و اتخاذ اقداماتی محکم و در برابر چنین فعالیتهای ضروری است، با هشجاری، به ضرورت عکس العملی مناسب در برابر اثرات منفی احتمالی فعالیتهای قانونی که ممکن است تصادفاً بر میراث فرهنگی زیر آب موثر باشد، با نگرانی عمیق در مورد بهره برداری تجاری روز افزون از میراث فرهنگی زیر آب و مخصوصاً نسبت به آن دسته از فعالیتهای معینی که هدفش فروش،

تمامی سطوح بین المللی، منطقه ای، ملی، و با رای جلسه بیست و ششم مینی بر قید کردن این سند به عنوان موضوع یک کنوانسیون بین المللی، در روز دوم اکتبر ۲۰۰۱ کنوانسیون حاضر را تصویب می نماید:

ماده (۱) تعاریف:

در کنوانسیون حاضر

۱- الف) میراث فرهنگی زیر آب عبارتست از تمامی نشانه های زندگی بشری که دارای مشخصه های فرهنگی، تاریخی یا باستان شناسی باشند و در دوره ای خاص و یا همیشه، حداقل صد سال تمامی یا بخشی از آنها در زیر آب وجود داشته باشد، از قبیل:

۱- سایت ها، سازه ها، بناها، مصنوعات بشری و بقایای انسانی، به همراه شرایط باستان شناسی و طبیعی آنها.

۲- کشتی ها، هواپیماها، دیگر وسایل نقلیه یا بخشی از آنها، محموله یا محتوای آنها به همراه شرایط طبیعی و باستان شناسی آنها.

۳- اشیایی با ماهیت ما قبل تاریخ.

ب) لوله ها و کابل های موجود در بستر دریا به عنوان میراث فرهنگی زیر آب تلقی نخواهند شد.

ج) تاسیسات دیگر به غیر از لوله ها و کابل های موجود در بستر دریا که هنوز هم مورد استفاده قرار می گیرند، به عنوان میراث فرهنگی زیر آب محسوب نمی گردند.

۲- الف) "کشورهای طرف" عبارتست از کشورهایی که توافق کرده اند به کنوانسیون حاضر عمل نمایند و این کنوانسیون برای آنها قابل اعمال و منطبق می باشد.

ب) کنوانسیون حاضر کم و بیش به تمام مرزهایی اعمال می شود که در ماده ۲۶، بند ۲ الف) مندرج می باشند، و مطابق با شرایط مندرج در آن بند و تا میزانی که کشورهای طرف به آن مرزها رجوع می کنند به عنوان طرف های این کنوانسیون

در نظر گرفته می شوند.

۳- یونسکو عبارتست از سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد.

۴- مدیرکل همان مدیرکل یونسکو خواهد بود.

۵- منطقه عبارتست از بستر دریا یا کف اقیانوس و خاک های زیر زمینی آنها، که خارج از قلمرو ملی باشند.

۶- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیر آب عبارتست از آن دسته از فعالیت هایی که هدف عمده اصلی آنان میراث فرهنگی زیر آب بوده و می توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم از لحاظ فیزیکی یا به شکل دیگری به میراث فرهنگی زیر آب آسیب برسانند.

۷- فعالیت هایی که به طور ضمنی میراث فرهنگی زیر آب را تحت تاثیر قرار می دهند عبارتند از آن دسته از فعالیت هایی که علی رغم اینکه میراث فرهنگی زیر آب بعنوان هدف یا اهداف اصلی آنان نمی باشند، اما احتمال دارد به طور فیزیکی یا به صورتی دیگر به میراث فرهنگی زیر آب آسیب برسانند.

۸- کشتی ها و هواپیماهای کشوری عبارتست از کشتی های جنگی یا کشتی ها و هواپیماهای دیگری که در هنگام غرق شدن، تنها برای اهداف غیربازرگانی دولتی، جزء امور کشوری محسوب می شوند و توسط آن کشور مورد استفاده قرار می گرفته است، و به صورتی تعیین می شوند که در دایره تعریف میراث فرهنگی زیر آب قرار می گیرند.

۹- قوانین عبارتند از قوانین مربوط به فعالیت های معضوف به میراث فرهنگی زیر آب، به صورتیکه در ماده ۲۳ از این کنوانسیون قید شده اند.

ماده (۲) اهداف و اصول کلی:

۱- هدف کنوانسیون حاضر تضمین و تقویت نحوه حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب است.

۲- کشورهای طرف می بایست در جهت حفاظت از

اثار فرهنگی زیرآب همکاری نمایند.

۳- مطابق با شرایط و مفاد کنوانسیون حاضر، کشورهای طرف از میراث فرهنگی زیرآب در جهت منافع بشریت حفاظت خواهند نمود.

۴- کشورهای طرف، مشترکاً یا مستقلاً به هر صورتیکه صلاح باشد، اقدامات صحیح را مطابق با کنوانسیون حاضر و نیز قوانین بین المللی جهت حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب میزول خواهند نمود و در این راه از بهترین و موثرترین ابزارهایی که در اختیار دارند به نسبت توانایی های خویش استفاده خواهند نمود.

۵- قبل از اجازه یا اقدام به هر فعالیتی که معطوف به این میراث باشد، حفاظت این میراث به حالت طبیعی خود بعنوان اولویت اول لحاظ خواهد شد.

۶- اندسته از میراث فرهنگی زیرآب که بازایی می شوند باید به صورتی ذخیره، نگهداری و رسیدگی شوند که نگهداری آنان در دراز مدت تضمین گردد.

۷- هیچ شخصیتی حق بهره برداری تجاری از میراث فرهنگی زیرآب را نخواهد داشت.

۸- کنوانسیون حاضر همسو و منطبق با عرف کشوری و قوانین بین المللی منجمله کنوانسیون سازمان ملل در مورد قوانین دریایی بوده و هیچ یک از موارد مندرج در آن بعنوان تغییر دهنده مقررات قوانین بین المللی و عرف کشوری مربوط به مصونیت های حاکمیت و یا حقوق یک کشور در ارتباط با کشتی ها و هواپیماهای آن تلقی نخواهد شد.

۹- کشورهای طرف تضمین می نمایند که تمامی بقایای انسانی که در آب های دریایی موجود می باشند با احترام مورد رسیدگی قرار خواهند گرفت.

۱۰- دسترسی مسئولانه و غیرمداخله گرانه جهت مشاهده و مستند نمودن میراث فرهنگی زیرآب که به صورت طبیعی قرار دارند باید جهت آگاهی، توجه و حفاظت عموم از آن

میراث انجام گیرد، به جز در مواردی که این دسترسی با حفاظت و رسیدگی به آن میراث همخوانی نداشته باشند.

۱۱- هیچ اقدام یا فعالیتی که براساس مفاد کنوانسیون حاضر انجام می گیرد، نباید زمینه اقامه طرح و ارائه ادعایی علیه حاکمیت و حدود یک کشور را فراهم آورد.

ماده ۳) رابطه بین کنوانسیون حاضر و کنوانسیون سازمان ملل متحده در مورد قوانین دریایی:

هیچ یک از موارد مندرج در کنوانسیون حاضر لطمه ای را متوجه حقوق، صلاحیت و مسئولیت های کشورها تحت قانون بین المللی نخواهد نمود، منجمله کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد قوانین دریایی کنوانسیون حاضر نباید در متن و به صورتیکه منطبق با قوانین بین المللی از جمله کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد قوانین دریایی می باشد، تفسیر گردد.

ماده ۴) رابطه با قانون بازیافت خزاین کشتی های زیر دریا و قانون کشفیات:

هیچ فعالیتی مرتبط با میراث فرهنگی زیرآب که کنوانسیون حاضر قابل اعمال به آن باشد، مشمول قانون بازیافت خزاین کشتی های زیر دریا یا قانون کشفیات نخواهد بود، مگر اینکه:

الف) مسئولان ذریبط و صلاحیتدار اجازه آن را صادر نمایند.

ب) با کنوانسیون حاضر تطابق کامل داشته باشد.

ج) تضمین نماید که بازایی میراث فرهنگی زیرآب حداکثر حفاظت را برای این میراث به همراه خواهد آورد.

ماده ۵) فعالیت هایی که تصادفاً میراث فرهنگی زیرآب را تحت تاثیر قرار می دهند:

هرکدام از کشورهای طرف موثرترین ابزار خود را

بکار خواهد گرفت تا اثرات سوء حاصل از فعالیت های تحت حوزه خود را که تصادفاً میراث فرهنگی زیر آب را تحت تاثیر قرار می دهد، کاهش داده و پیشگیری نمایند.

ماده ۶) موافقت های دوجانبه، منطقه ای و چند جانبه:

۱- کشورهای طرف ترغیب می گردند تا موافقت های دوجانبه، منطقه ای و چند جانبه را منعقد نموده و یا موافقت های موجود را توسعه دهند، تا از این بهنگذر میراث فرهنگی زیر آب را حفاظت نمایند. تمامی این موافقت ها باید با مفاد کنوانسیون حاضر در تطابق کامل بوده و مشخصه جهانی آنرا کم رنگ نمایند. در چنین موافقت نامه هایی کشورهای طرف میتوانند قوانین و مقرراتی را اتخاذ کنند که موجبات حفاظت بهتر میراث فرهنگی زیر آب را نسبت به مقررات مندرج در کنوانسیون حاضر فراهم نمایند.

۲- طرفین چنین موافقت نامه های دوجانبه، منطقه ای، یا چند جانبه می توانند کشورهایی را که دارای پیوند قابل اثبات می باشند دعوت نمایند، علی الخصوص پیوندی از نوعی فرهنگی، تاریخی یا باستان شناسی و میراث فرهنگی زیر آب مربوط به این موافقت نامه های منعقد شده.

۳- در ارتباط با حفاظت از کشتی غرق شده، کنوانسیون حاضر حقوق و تعهدات کشورهای طرف را که حاصل از دیگر موافقت نامه های دوجانبه، منطقه ای و چند جانبه منعقده پیش از اتخاذ این کنوانسیون می باشند و علی الخصوص آن دسته از حقوق و تعهداتی را که در راستای اهداف کنوانسیون حاضر می باشند، تکرار نخواهد داد.

ماده ۷) میراث فرهنگی زیر آب در دریایی برون مرزی، دریای مجمع الجزایری و آب های قلمروی:

۱- کشورهای طرف، در شان حاکمیت خود این

حق انحصاری را خواهند داشت تا هرگونه فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیر آب را که در دریای برون مرزی، دریای مجمع الجزایری و آب های قلمروی آنها انجام می گیرند کنترل و رسیدگی نماید.

۲- بدون ایجاد مانعی بر سر راه موافقت نامه های

بین المللی و مقررات قوانین بین المللی مربوط به حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب، کشورهای طرف درخواست خواهند نمود که مقررات تنها به فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیر آب در آب های داخلی، آب های مجمع الجزایری و آب های قلمروی اعمال شوند.

۳- کشورهای طرف در حوزه آب های مجمع

الجزایری و آب های قلمروی خود و در اعمال حاکمیت خود و نیز شناسایی شیوه عمومی در بین کشورها، و با توجه به همکاری با بهترین روش های حفاظت از کشتی ها و هواپیما هایی کشوری، در صورت کشف چنین کشتی ها و هواپیماهایی باید مراتب را به کشور مربوطه و در صورت قابل اعمال بودن به کشورهای دیگری که پیوندی قابل تایید علی الخصوص پیوندی فرهنگی، تاریخی و باستان شناسی دارند اطلاع دهند.

ماده ۸) میراث فرهنگی زیر آب در مناطق هم مرز:

علاوه بر مواد ۹ و ۱۰ و بدون لطمه ای به آنها و طبق ماده ۳۰۳ بند ۲ از کنوانسیون سازمان ملل متحد بر قوانین دریایی، کشورهای طرف می توانند فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیر آب را که در منطقه هم مرز آنها وجود دارد کنترل و تایید نمایند. در انجام این امر، باید مقررات ر اعمال نمایند.

ماده ۹) گزارش و ابلاغ در منطقه اقتصادی انحصاری و در فلات قاره:

۱- طبق مفاد کنوانسیون حاضر، کشورهای طرف، مسئول حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب در منطقه اقتصادی انحصاری و فلات قاره می باشند، بر همین اساس:

الف) هر کشور طرف ملزم است که در هنگامیکه تبعه ای از آن یا یک کشتی که پرچم کشور مزبور را حمل می کند یک میراث فرهنگی زیرآب را کشف می کند یا قصد دارد تا اقدام به فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب نماید، در صورتیکه این میراث در منطقه اقتصادی انحصاری یا فلات قاره این کشور قرار داشته باشد، تبعه مزبور یا سرپرست کشتی مذکور باید این کشور را از آن کشف یا اقدام مطلع نماید.

ب) در یک منطقه اقتصادی انحصاری یا فلات قاره که متعلق به یک کشور طرف دیگر باشد:

۱- کشورهای طرف تبعه یا سرپرست کشتی را ملزم خواهند بود تا در صورت چنین کشف یا فعالیتی، این کشورها و نیز کشور طرفی را که میراث به او تعلق دارد مطلع نماید.

۲- به همین صورت هر کدام از کشورهای طرف، تبعه یا سرپرست چنین کشتی هایی را ملزم خواهند نمود تا چنین کشف یا فعالیتی را به آن اطلاع داده و ترتیبی فراهم خواهند کرد تا چنین گزارش هایی سریعاً به دیگر کشورهای طرف منتقل گردد.

۳- در هنگام صدور اسناد تصویب، پذیرش و رضایت هر یک از کشورهای طرف باید نحوه انتقال گزارش های موضوع بند ۱ الف از ماده حاضر را نیز معین نمایند.

۴- هر یک از کشورهای طرف باید کشف ها یا فعالیت های گزارش شده تحت بند ۱ از ماده حاضر را به اطلاع مدیر کل برساند.

۵- مدیر کل تمامی اطلاعات ابلاغ شده به وی تحت بند ۳ از

ماده حاضر را به اطلاع تمامی کشورهای طرف خواهند رساند.

۶- هر یک از کشورهای طرف می توانند به کشوری که میراث فرهنگی زیرآب در حوزه منطقه اقتصادی انحصاری و فلات قاره آن وجود دارد اظهار نماید که مایل به ارائه مشاوره در ارتباط با نحوه حفاظت موثر از میراث فرهنگی زیرآب است. چنین اظهاریه ای باید براساس یک پیوند از نوع فرهنگی، تاریخی یا باستانشناسی با میراث فرهنگی زیرآب مزبور باشد.

ماده ۱۰) حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب در منطقه اقتصادی انحصاری و فلات قاره:

۱- هیچگونه فعالیت معطوف به میراث فرهنگی زیرآب که در محدوده منطقه اقتصادی انحصاری و یا فلات قاره قرار دارد مجاز نیست، مگر اینکه مطابق با مفاد ماده حاضر باشد.

۲- هر کشوری که در محدوده منطقه اقتصادی انحصاری یا فلات قاره آن میراث فرهنگی زیرآب قرار دارد، این حق را قایل خواهد بود تا از هرگونه فعالیتی معطوف به چنین میراثی جلوگیری نموده یا اجازه آنرا صادر نماید، تا از این رهگذر از هرگونه دخالت در حقوق یا صلاحیت حاکمیتی خود که قانون بین المللی منجمه کنوانسیون سازمان ملل متحد بر قانون دریانوردی آنرا تصریح نموده مانع نماید.

۳- هرگاه که در محدوده منطقه اقتصادی انحصاری یا فلات قاره یکی از کشورهای طرف، میراث فرهنگی زیرآب کشف گردد یا قصد انجام فعالیتی بر روی آن میراث وجود داشته باشد.

الف) این کشور در مورد بهترین نحوه حفاظت از آن میراث فرهنگی زیرآب، با آن دسته از کشورهای طرف که تحت ماده ۹، بند ۱، ادعای منافع می نمایند مشورت خواهد نمود.

ب) این کشور چنین مشاوره هایی را بعنوان یک کشور

هماهنگ کننده صورت خواهد داد. بر اینکه صریحاً اظهار کند که مایل به انجام این کار نمی باشد. که در این صورت کشورهای طرف که مطابق با ماده ۹ بند ۵ ادعای منافع می نمایند. یک کشور هماهنگ کننده را انتخاب خواهند نمود.

۴- بدون هیچ لطمه ای بر وظیفه تمامی کشورهای طرف در ارتباط با حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب با استفاده از تمامی اقدامات عملی مطابق با قوانین بین المللی جهت پیشگیری از هرگونه خطر وارده به میراث فرهنگی زیرآب منجمله غارت آن، کشور هماهنگ کننده تمامی اقدامات عملی را انجام خواهد داد و یا مجوزهای لازم را مطابق با مفاد کنوانسیون حاضر و در صورت لزوم پیش از مشاوره های مذکور صادر خواهد نمود تا از این بگذرد از هرگونه خطر اولیه به میراث فرهنگی زیرآب جلوگیری نماید، چه این خطر حاصل از فعالیت های بشری باشد یا نه هر دلیل دیگری منجمله غارت آن باشد. در انجام این اقداماتی، کشور هماهنگ کننده می تواند متوسل به همکاری و یاری دیگر کشورهای طرف گردد.

۵- کشور هماهنگ کننده:

الف) اقدامات لازم جهت حفاظت از موارد توافق کشورهای مشاور دهنده، منجمله کشور هماهنگ کننده، می باشد را انجام خواهد داد، مگر اینکه کشور مشاور دهنده توافق نمایند که کشور دیگری چنین اقداماتی را اتخاذ نماید.

ب) مجوزهای لازم جهت اتخاذ اقدامات توافق شده و مطابق با مقررات را صادر نماید، مگر اینکه کشورهای مشاوره دهنده، منجمله کشور هماهنگ کننده توافق نمایند که کشور دیگری مجوزهای لازم را صادر نماید.

ج) می تواند هرگونه تحقیقات اولیه لازم را در مورد میراث فرهنگی زیرآب انجام دهد و مجوزهای لازم را برای آن صادر نماید و آنگاه نتایج را به اطلاع مدیرکل برساند که وی نیز به نوبه خود اطلاعات مذکور را به اطلاع دیگر کشورهای طرف

برساند.

۶- در هنگام هماهنگ نمودن مشاوره ها، اتخاذ اقدامات، انجام تحقیقات اولیه و یا صدور مجوز مطابق با مفاد ساده حاضر، کشور هماهنگ کننده کلاً بعنوان نایب از طرف کشورهای طرف و نه بعنوان منافع خود اقدام خواهد نمود. چنین اقدامی به خودی خود اساسی برای ادعای حقوق ترجیحی یا صلاحیتی که قانون بین الملل منجمله کنوانسیون قانون دریانوردی تصریح نکرده باشد، نخواهد بود.

۷- مطابق با مفاد بند ۲ و ۴ از ماده حاضر، هیچگونه اقدامی که معطوف به کشتی ها و هواپیمای کشور می باشد نباید بدون رضایت و موافقت کشور صاحب پرچم و راینسی کشور هماهنگ کننده انجام گیرد.

ماده ۱۱) گزارش و ابلاغ در منطقه:

۱- کشورهای طرف مسئول خواهند بود تا از میراث فرهنگی زیرآب در منطقه و مطابق با کنوانسیون حاضر و ماده ۱۴۹ از کنوانسیون سازمان ملل متحد بر قوانین دریایی محافظت نمایند. بر همین اساس هرگاه یکی از اتباع یک کشور طرف یا یک کشتی که پرچم کشور مزبور را در اختیار دارد یک میراث فرهنگی زیرآب را کشف نماید یا بر آن باشد تا دست به اقداماتی معطوف به میراث فرهنگی زیرآب که در منطقه وجود دارد بزند، این کشور اتباع و سرپرست کشتی مزبور را ملزم خواهد نمود تا موارد فوق را به اطلاع وی برسانند.

۲- کشورهای طرف چنین کشفیات یا فعالیت های گزارش شده را به اطلاع مدیرکل و دبیرکل مقامات بین المللی بستر دریاها خواهند رساند.

۳- مدیرکل نیز چنین اطلاعات ارائه شده توسط کشورهای طرف را بلافاصله به اطلاع تمامی کشورهای طرف خواهند رساند.

۴- هر یک از کشورهای طرف می توانند علاقه خود را نسبت

به ارائه مشاوره در زمینه نحوه حفاظت موثر از آن میراث فرهنگی زیر آب را به مدیرکل آنها نماید. چنین اظهاریه ای باید براساس یک پیوند قابل تأیید با میراث فرهنگی زیرآب مزبور باشد، که در این راستا توجه خاصی به حقوق ترجیحی کشورهای می شود که دارای پیشینه فرهنگی، تاریخی و باستانشناسی باشند.

ماده ۱۲) حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب در منطقه:

- ۱- هیچیک از فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب که در منطقه قرار داشته باشد مجاز نیست مگر اینکه مطابق با
- ۲- مدیرکل از تمامی کشورهای که تحت ماده ۱، بند ۴ اظهار علاقه کرده اند دعوت خواهد نمود تا نسبت به بهترین روش حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب مشاوره خود را ارائه نمایند و یکی از کشورهای طرف را بعنوان کشور هماهنگ کننده جهت هماهنگ نمودن مشاوره های مزبور انتخاب نمایند. مدیرکل از مرجع بین المللی دریاها نیز دعوت خواهد نمود تا در چنین مشاوره هایی شرکت نماید.
- ۳- تمامی کشورهای طرف تمامی اقدامات عملی را که مطابق با مفاد کنوانسیون حاضر باشد و در صورت نیاز پیش از مشاوره ها اتخاذ خواهند نمود، تا هرگونه خطر احتمالی را که حاصل از فعالیت های بشری یا عوامل دیگر از قبیل غارت می باشد برطرف نمایند.
- ۴- کشور هماهنگ کننده:

الف) اقدامات حفاظتی را که مورد توافق کشورهای مشاوره دهنده می باشند را اتخاذ خواهد نمود مگر اینکه طبق توافق کشورهای مشاوره دهنده، که کشور هماهنگ کننده نیز جز آنها می باشد، کشور دیگری را برای اجرای آن اقدامات انتخاب نمایند.

ب) تمامی مجوزهای لازم برای چنین اقدامات توافق شده را مطابق با مفاد کنوانسیون حاضر صادر نماید، مگر آنکه کشورهای مشاوره دهنده توافق نمایند کشور دیگری این مجوزها را صادر نماید.

۵- کشور هماهنگ کننده می تواند هرگونه تحقیقات لازم اولیه را در رابطه با میراث فرهنگی زیرآب انجام دهد، مجوزهای لازم را برای این کار صادر نماید و مدیرکل را از نتیجه این تحقیقات آگاه نماید، که مدیرکل نیز به نوبه خود این اطلاعات را به اطلاع سایر کشورهای طرف خواهد رساند.

۶- هنگام هماهنگ نمودن مشاوره ها، انجام اقدامات، و انجام تحقیقات اولیه و یا صدور مجوزها در تعقیب ماده حاضر، کشور هماهنگ کننده به نفع بشریت به طور کل به نیابت از کشورهای طرف اقدام خواهد نمود.

باید به حقوق ترجیحی کشورهای که دارای خواستگاه فرهنگی، تاریخی و باستانشناسی با میراث فرهنگی زیرآب مربوط می باشند توجه خاصی مبذول گردد.

۷- هیچیک از کشورهای طرف به هیچگونه فعالیتی که معطوف به کشتی ها و هواپیمای کشوری در منطقه باشند بدون رضایت و موافقت کشور صاحب پرچم اقدام ننموده و اجازه آنها نیز صادر نخواهد نمود.

ماده ۱۳) مصونیت مطلق:

کشتی های جنگی و دیگر کشتی های دولتی یا هواپیماهای جنگی که دارای مصونیت مطلق می باشند و با اهداف غیرتجاری کار می کنند و تنها حالت عادی عملیات خود را انجام می دهند و فعالیت هایی را که معطوف به میراث فرهنگی زیرآب باشند انجام نمی دهند، ملزم نیستند کشفیات میراث فرهنگی زیرآب تحت مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ از کنوانسیون حاضر را گزارش دهند با این حال کشورهای

طرف یا اتخاذ اقدامات مناسب و بدو نقطه ای به عملیات یا توانایی هایی عملیاتی کشتی های جنگی یا دیگر کشتی های دولتی یا هواپیماهای نظامی که دارای مصونیت مطلق می باشند و تنها برای اهداف غیر تجاری شناور گرفته می شوند، مادامی که منطقی و عملی باشد. تعیین می نمایند که مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ از کنوانسیون حاضر را رعایت نمایند.

ماده ۱۴) کنترل ورود به قلمرو، معامله و تملک:

کشورهای طرف اقدامات لازم را بعمل می آورند تا از ورود به قلمرو خود، معامله و تملک میراث فرهنگی زیرآب که به صورت غیر قانونی شناور و یا بازیابی شده اند و مغایر با مفاد کنوانسیون حاضر باشد جلوگیری نمایند.

ماده ۱۵) عدم استفاده از مناطقی که تحت قلمرو کشورهای طرف می باشند:

کشورهای طرف اقدامات لازم را به عمل می آورند تا سرحدات آنها، منجمله بندرها، دریایی، جزیره های مصنوعی، تاسیسات و سازه های آنها که در محدوده قلمرو و کنترل انحصاری آنها می باشند جهت فعالیت معطوف به میراث فرهنگی زیرآب، که مطابق با مفاد کنوانسیون حاضر نمی باشند مورد استفاده قرار نگیرند.

ماده ۱۶) اقدامات مربوط به اتباع و کشتی ها:

کشورهای طرف تمام اقدامات عملی را انجام خواهند داد تا تربیتی دهند که اتباع آنها و کشتی های آنان که پرچم آنها را در اختیار دارند به صورتی که مطابق با مفاد کنوانسیون حاضر نباشد دست به اقدامات معطوف به میراث فرهنگی نزنند.

ماده ۱۷) تحریم ها:

۱- هریک از کشورهای طرف در مورد نقض اقداماتی که این کشورها برای انجام کنوانسیون حاضر به عمل می آورند تحریم هایی را وضع خواهند نمود.

۲- تحریم های قابل اعمال در قبال نقض اقدامات مذکور باید آنقدر شدید و سختگیرانه باشند که رعایت کنوانسیون حاضر را تضمین کنند و از بروز نقض جلوگیری نمایند، و خاطبان از هرگونه منافعی حاصل از فعالیت های غیرقانونی آنان محروم نمایند.

۳- کشورهای طرف همکاری خواهند نمود تا تحریم های وضع شده تحت ماده حاضر را اجرا نمایند.

ماده ۱۸) تصرف و فروش میراث فرهنگی زیرآب:

۱- هریک از کشورهای طرف اقدامات لازم را برای تصرف میراث فرهنگی زیرآب در قلمرو خود که به نحوی مغایر با مفاد کنوانسیون حاضر بازیابی می شوند را مبذول نمایند.

۲- هریک از کشورهای طرف تمامی اقدامات لازم جهت تثبیت میراث فرهنگی زیرآب که تحت کنوانسیون حاضر تصرف می شوند را ثبت، کنترل و مبذول خواهند نمود.

۳- هریک از کشورهای طرف هرگونه تصرف میراث فرهنگی زیرآب که تحت کنوانسیون حاضر انجام می گیرند را به اطلاع مدیرکل و هرگونه کشور دیگری که دارای یک پیوند قابل اثبات علی الخصوص از نوع فرهنگی، تاریخی، و باستانشناسی با میراث مزبور می باشد خواهند رساند.

۴- هریک از کشورهای طرف که میراث فرهنگی زیرآب را به تصرف خود درآورده باشد، باید ترتیبی اتخاذ نماید تا فروش آن به نفع عموم باشد و در آن نیاز به مرمت و تحقیق، نیاز به جمع آوری مجدد یک مجموعه پراکنده و نیاز به دسترسی عموم به آن، نمایش و آموزش عموم، و منافع تمام کشورهایی که دارای یک پیوند فرهنگی، تاریخی و باستانشناسی با میراث فرهنگی زیرآب هستند را در نظر

مبدول خواهد نمود تا آگاهی عموم را در رابطه با ارزش و اهمیت میراث فرهنگی زیرآب و اهمیت حفاظت از آن تحت کنوانسیون حاضر را افزایش دهد.

ماده ۱۹) همکاری و انتقال اطلاعات:

۱- کشورهای طرف جهت حفاظت و مدیریت میراث فرهنگی زیرآب تحت کنوانسیون حاضر با یکدیگر همکاری نموده و به یکدیگر یاری خواهند نمود. این همکاری در برگیرنده تشریح مساعی در تحقیق، خاکبرداری، مستند سازی، مرمت، مطالعه و ارائه این میراث خواهد بود.

۲- تا میزانی که مطابق با کنوانسیون حاضر باشد، هریک از کشورهای طرف تعهد می نماید تا اطلاعات را به دیگر کشورهای که به نوعی با میراث فرهنگی زیرآب ارتباط دارند، منتقل نماید این موارد عبارتند از: کشف میراث، محل میراث، خاکبرداری و بازیابی میراث که به نحوی مغایر با کنوانسیون حاضر می باشد و یا مغایر با قانون بین المللی، رزق و تکنولوژی علمی و توسعه های قانونی مربوط به این میراث باشند.

۳- مادامی که افشای اطلاعات تقسیم شده بین کشورهای طرف، یا یونسکو و کشورهای طرف که مربوط به کشف و محل میراث فرهنگی می باشد نگهداری میراث مذکور را به خطر می اندازد، این اطلاعات باید توسط مقامات صلاحیت دار کشورهای عضو به صورت محرمانه نگهداری و ضبط شوند.

۴- هریک از کشورهای طرف تمامی اقدامات عملی را جهت انتشار اطلاعات مربوط به میراث فرهنگی زیرآب که مغایر با مفاد کنوانسیون حاضر یا در تضاد با قانون بین المللی استخراج یا بازیابی می شوند را، از طریق بانک های اطلاعاتی بین المللی منتشر نمایند.

ماده ۲۰) آگاهی عمومی:

هریک از کشورهای طرف تمامی اقدامات عملی را

ماده ۲۱) آموزش در زمینه باستانشناسی زیرآب:

تمامی کشورهای طرف در راه ارائه آموزش در رشته باستانشناسی زیرآب، تکنیک های مرمت میراث فرهنگی زیرآب و براساس شرایط مورد توافق انتقال تکنولوژی میراث فرهنگی زیرآب همکاری خواهند نمود.

ماده ۲۲) دستگاه های صلاحیت دار:

۱- به منظور اتخاذ ترتیبات لازم جهت اجرای کنوانسیون حاضر، کشورهای طرف با هدف ایجاد، نگهداری و به روز کردن موجودی میراث فرهنگی زیرآب، حفاظت موثر، مرمت، ارائه و مدیریت میراث فرهنگی زیرآب و نیز پژوهش و آموزش، دستگاه های صلاحیت داری را ایجاد نموده و با دستگاه های موجود را تقویت خواهند نمود.

۲- کشورهای طرف نام و نشانی دستگاه های صلاحیت دار خود را که مرتبط با میراث فرهنگی زیرآب می باشند را به اطلاع مدیرکل خواهند رساند.

ماده ۲۳) مجامع کشورهای طرف:

۱- مدیرکل در عرض یکسال از اعتبار کنوانسیون حاضر مجمعی مرکب از کشورهای طرف را تشکیل خواهد داد و پس از آن حداقل هر دو سال یکبار این مجمع را تشکیل خواهد داد. به درخواست اکثریت کشورهای طرف، مدیرکل یک مجمع فوق العاده مرکب کشورهای طرف را تشکیل خواهد داد.

۲- مجمع کشورهای طرف در رابطه با عملکرد و مسئولیت های آن تصمیم گیری خواهد نمود.

۳- مجمع کشورهای طرف مقررات توسعه‌های مخصوص به خود را اتخاذ خواهد نمود.

۴- مجمع کشورهای طرف می‌تواند هیئت مشاوره فنی و علمی مرکب از متخصصانی که توسط کشورهای طرف معرفی می‌شوند و با توجه به اصل توزیع جغرافیایی برابر و تعادل جنسیت ایجاد نماید.

۵- هیئت مشاور فنی و علمی در رابطه با مسائل مربوط به ماهیت علمی و فنی اجرای قوانین به مجمع کشورهای طرف باری خواهد رساند.

ماده ۲۴) دبیرخانه کنوانسیون:

۱- مدیرکل مسئول عملکردهای دبیرخانه کنوانسیون حاضر خواهد بود.

۲- وظایف دبیرخانه عبارت خواهد بود از:

الف) سازماندهی مجامع کشورهای طرف به نحوی که در ماده ۲۳، بند ۱ تشریح شده است.
ب) باری به کشورهای طرف جهت انجام تصمیمات مجامع کشورهای طرف.

ماده ۲۵) حل و فصل دوستانه اختلافات:

۱- هرگونه اختلاف بین دو یا چند کشور طرف در ارتباط با تفسیر یا کاربرد کنوانسیون حاضر یا اصول مذاکراتی با نیت خیر و ابزار موثر به انتخاب خود آنها خواهد بود.

۲- هرگاه مذاکرات مذکور اختلاف را در عرض یک دوره زمانی منطقی برطرف نماید، این اختلاف با توافق کشورهای طرف مربوطه جهت داوری به یونسکو ارجاع خواهد شد.

۳- اگر میانجی‌گری مذکور توسط یونسکو انجام نگرفت و یا از طریق این میانجی‌گری اختلاف مذکور رفع نشد، آنگاه مفاد مربوط به حل و فصل اختلافات که در بخش ۱۵ از

کنوانسیون سازمان ملل متحد بر قانون دریانوردی آمده‌اند باشد، با شرایط موجود نسبت به اختلاف بین کشورهای طرف کنوانسیون حاضر در ارتباط با تفسیر یا کاربرد کنوانسیون اعمال خواهند شد، چه این کشورها عضو کنوانسیون قانون دریانوردی باشند یا نباشند.

۴- هرگونه روشی که توسط یکی از کشورهای طرف کنوانسیون حاضر یا کنوانسیون ملل متحد بر قانون دریانوردی و مطابق با ماده ۲۸۷ از کنوانسیون دوم انتخاب می‌شود در رابطه با حل و فصل اختلافات تحت ماده حاضر اعمال خواهد شد، مگر اینکه این کشور در هنگام تصویب یا پذیرش کنوانسیون حاضر یا پس از آن روش دیگری را مطابق با ماده ۲۸۷ به منظور حل و فصل اختلافات حاصل از کنوانسیون حاضر انتخاب نماید.

۵- در مورد حل و فصل اختلافات تحت کنوانسیون حاضر، هریک از کشورهای طرف این کنوانسیون که عضو کنوانسیون سازمان ملل متحد بر قانون دریانوردی نیز می‌باشند آزاد خواهند بود تا در هنگام تصویب یا پذیرش کنوانسیون حاضر یا پس از آن و از طریق یک اظهار نامه کتبی یک یا چند روش مشروحه در ماده ۲۸۷ بند ۱ از کنوانسیون قانون دریانوردی را انتخاب نمایند. ماده ۲۸۷ در مورد چنین اظهار نامه و نیز هرگونه اختلافی که کشور مذکور یکی از طرفین آن باشد و تحت پوشش هیچ اظهار نامه معتبر نیز نیستند بکار گرفته خواهد شد. جهت داوری مطابق با ضمیمه ۵ و ۷ از کنوانسیون سازمان ملل بر قانون دریانوردی، این کشور این حق را خواهد داشت داورانی را جهت قید کردن در لیست‌های اشاره شده در ضمیمه ۵، ماده ۲ و ضمیمه ۷، ماده ۲ معرفی نماید تا از این رهگذر هرگونه اختلافات حاصل از کنوانسیون حاضر را حل و فصل نماید.

ماده ۲۶) تایید، پذیرش تصویب یا الحاق:

۱- کنوانسیون حاضر مشمول تایید، پذیرش یا تصویب کشورهای عضو یونسکو می باشد.

۲- کنوانسیون حاضر مشمول الحاق می باشد.

الف) توسط کشورهای که عضو یونسکو نمی باشند اما عضو سازمان ملل یا یک آژانس تخصصی در سیستم سازمان ملل متحد یا آژانس بین المللی انرژی اتمی باشند و نیز توسط کشورهای طرف قانون موضوعه دادگاه بین المللی و هر کشور دعوت شده توسط کنفرانس عمومی یونسکو جهت الحاق به کنوانسیون حاضر.

ب) توسط کشورهایی که دارای دولت کاملاً خود مختار می باشند. و سازمان ملل اینگونه تشخیص می دهد، اما مطابق با قطعنامه (۵) ۱۵۱۴ شورای عمومی به استقلال کامل دست نیافته اند و در قبال موارد موضوع کنوانسیون حاضر صلاحیت دارند، منجمله صلاحیت جهت انعقاد پیمان در ارتباط با آن موارد.

ماده ۲۹) محدودیت هایی در حوزه جغرافیایی:

هر کشور در هنگام تایید، تصویب، پذیرش و الحاق به کنوانسیون حاضر می تواند اظهاریه ای را تسلیم نماید مبنی بر اینکه کنوانسیون حاضر به بخش های خاصی از قلمرو آن، آبهای درون مرزی، آب های مجمع الجزایر و آبهای قلمروی قابل اعمال است و در آن دلایل چنین اظهاریه ای را باید مشخص نماید. این کشور، تا میزانی که قابل اعمال باشد، شرایطی را ایجاد نماید که تحت آن کنوانسیون حاضر به مناطق مشروحه در اظهاریه آن اعمال گردد، و به همین منظور به محض اینکه این امر به انجام رسید اظهاریه را کلاً و یا جزاً باز پس خواهد گرفت.

ماده ۳۰) شرایط:

به استثنای ماده ۲۹، نمی توان هیچگونه شرط وقیدی را به کنوانسیون حاضر اضافه نمود.

ماده ۳۱) اصلاحیات:

۱- هر کشوری می تواند از طریق ارتباط کتبی با مدیرکل، اصلاحاتی را برای کنوانسیون حاضر پیشنهاد نماید. مدیرکل این ارتباط را به تمامی کشورهای طرف منتشر خواهد نمود. اگر در عرض ۶ ماه از تاریخ انتشار این ارتباط، بیش از نیمی از کشورهای طرف به این درخواست پاسخ مثبت دهند، مدیرکل پیشنهاد حاضر را در مجمع بعدی کشورهای طرف جهت بررسی و اتخاذ ممکن طرح خواهد نمود.

۲- اصلاحات باید توسط دو سوم از کشورهای طرف حاضر

و رای دهند مورد قبول واقع شود.

۳- هنگامیکه اصلاحات کنوانسیون مورد قبول واقع شدند، کشورهای طرف باید اصلاحات، مذکور را تایید، تصویب و الحاق نمایند.

۴- اصلاحات تنها زمانی که کشورهای طرف آنها را تایید،

ماده ۲۷) اعتبار یافتن:

کنوانسیون حاضر سه ماه پس از تاریخ تسلیم بیستمین سند قید شده در ماده ۲۶، اما تنها در با ارتباط بیست کشوری که به همین صورت اسناد خود را تسلیم می کنند اعتبار خواهد یافت. این کنوانسیون از سه ماه پس از تاریخی که یک کشور سند خود را تسلیم نمود در رابطه با آن کشور اعتبار خواهد یافت.

ماده ۲۸) اظهار نامه مربوط به آبهای درون مرزی:

هر کشور هنگام، تایید، تصویب پذیرش و الحاق به کنوانسیون حاضر و یا پس از آن می تواند اظهار نماید که مقررات در مورد آندسته از آبهای داخلی که دارای مشخصه دریایی نباشد اعمال گردد.

تصویب والحق می نمایند، سه ماه پس از تسلیم اسناد مشروح در بند ۳ از ماده حاضر توسط دوسوم از کشورهای طرف اعتبار خواهند یافت. پس از این اصلاحات مذکور سه ماه پس از تاریخی که یک کشور طرف اسناد تایید، پذیرش والحق آنرا تسلیم می نماید برای این کشور اعتبار خواهند یافت.

۵- هرگاه پس از اعتبار یافتن اصلاحات مطابق با بند ۴ از ماده حاضر کشوری تبدیل به یکی از کشورهای طرف کنوانسیون حاضر شود، عدم ارائه تائید آن کشور به یکی از دو صورت زیر مورد توجه قرار خواهد گرفت:

الف) بعنوان یکی از طرف های کنوانسیون حاضر به صورتی که اصلاح گردیده و
ب) به عنوان یکی از طرف های کنوانسیون تغییر نیافته در ارتباط با هرگونه کشوری که متعهد به اصلاحات نمی باشد.

ماده ۳۲) محکوم کردن:

۱- هر یک از کشورهای طرف می توانند از طریق یک ابلاغیه کتبی که برای مدیر کل ارسال می شود، کنوانسیون حاضر را محکوم نماید.
۲- این محکوم کردن دو ماه پس از تاریخ دریافت ابلاغیه اعتبار خواهد تحت، مگر اینکه این ابلاغیه تاریخ موخرتری را در بر داشته باشد.
۳- این محکوم نمودن به هیچ عنوان مسئولیت هیچ یک از کشورهای طرف را جهت انجام تعهدات خود تحت کنوانسیون حاضر را رفع نخواهد نمود که در این حالت این کشور تحت قانون بین الملل و به صورتی مستقل از کنوانسیون حاضر مسئول خواهد بود.

ماده ۳۳) مقررات:

مقررات و قوانین منضم به کنوانسیون حاضر به

عنوان یک بخش لاینفک از آن می باشند مگر اینکه به صورت دیگر تشریح شود، اشاره به کنوانسیون حاضر به مثابه اشاره به مقررات و قوانین آن خواهد بود.

ماده ۳۴) ثبت در سازمان ملل متحد:

مطابق با ماده ۱۰۲ از منشور سازمان ملل متحد کنوانسیون حاضر به درخواست مدیرکل در دبیرخانه سازمان ملل ثبت خواهد شد.

ماده ۳۵) متون معتبر:

کنوانسیون حاضر به شش زبان عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر شش متن اعتبار برابر دارند.

قوانین مربوط به فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب

۱- اصول عمومی:

قانون ۱- حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب به صورت شرایط طبیعی آن بعنوان اولین گزینه مورد توجه قرار خواهد گرفت. بر همین اساس، فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب به نحوی مجاز خواهند بود که مطابق با محافظت از آن میراث باشند و مطابق با این نیساز به منظور کمک به حفاظت یا دانش یا افزایش میراث فرهنگی زیرآب مجاز خواهند بود.

قانون ۲- بهره برداری تجاری از میراث فرهنگی زیرآب جهت تجارت، خرید و فروش و انتشار غیرقابل جبران آن اساساً مغایر با حفاظت و مدیریت صحیح میراث فرهنگی زیرآب است و میراث فرهنگی زیرآب را نمی توان به عنوان کالاهای تجاری معامله، خرید و فروش و یا معاوضه نمود.

قانون حاضر را نمی توان طوری تفسیر نمود که مانع

الف) ارائه خدمات باستانشناسی حرفه ای یا خدمات لازم ضمنی به آن که ماهیت وهدف آنها با کنوانسیون حاضر تطابق کامل دارد و مشمول اجازه مقامات ذیصلاح می باشند.

ب) تودیع آن میراث فرهنگی که در زمان انجام پروژه های پژوهشی مطابق با کنوانسیون حاضر بازایی می شوند، به شرط آنکه مانع منافع علمی و فرهنگی اشیاء بازایی شده نباشد و یا منجر به انتشار غیرقابل جبران آن نگردد، مطابق با مفاد قوانین ۳۳ و ۳۴ بوده و مشمول اجازه مقامات ذیصلاح می باشد.

قانون ۳- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب نباید بیش از آنکه برای اهداف پروژه مسورد نیاز است به میراث فرهنگی زیرآب آسیب برساند.

قانون ۴- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب نباید از تکنیک ها و روشهای نقشه برداری مخرب در جهت کشف اشیاء استفاده نماید. اگر خاکبرداری و اکتشاف برای مطالعات عملی ویا برای محافظت نهایی از میراث فرهنگی زیرآب ضروری می باشند، تکنیک ها و روشها باید تا حد ممکن غیرمخرب باشند و به حفظ بازمانده ها کمک نمایند.

قانون ۵- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب نباید به بقایای بشری و مکان های مقدس آسیبی برساند.

قانون ۶- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب باید به صورتی شدید و سختگیرانه تحت کنترل باشند تا زمینه ثبت صحیح اطلاعات فرهنگی، تاریخی و باستانشناسی را فراهم نمایند.

قانون ۷- باید شرایطی فراهم آید تا عموم به میراث فرهنگی زیرآب در شرایط طبیعی آن دسترسی داشته باشند، مگر در مواردی که چنین دسترسی با حفاظت و مدیریت میراث مذکور مغایر باشد.

قانون ۸- جهت افزایش مبادله موثر و استفاده از

باستانشناسان و متخصصان امر، همکاری لازم باید در انجام فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب اعمال گردد.

۲- ارزیابی مطالعات اولیه و پیشین:

قانون ۹- پیش از شروع هرگونه فعالیت معطوف به میراث فرهنگی زیرآب، باید طرحی برای پروژه فعالیت آماده گردد و به مقامات ذیصلاح جهت اخذ مجوز و بررسی موشکافانه تسلیم گردد.

قانون ۱۰- طرح پروژه در برگیرنده موارد زیر خواهد بود.

الف) ارزیابی مطالعات اولیه و پیشین

ب) اظهاریه و اهداف پروژه

پ) روش مورد استفاده و تکنیک های قابل اعمال

ت) یک جدول زمانی مورد انتظار برای تکمیل پروژه

ج) ترکیب گروه و شایستگی ها، مسئولیت ها و تجربه هریک از اعضای گروه

چ) برنامه ها تحلیل پس از کار و سایر فعالیت ها

ح) یک برنامه مرمت برای مصنوعات و محل با همکاری نزدیک با مقامات ذیصلاح

خ) یک سیاست مدیریت و نگهداری سایت برای کل مدت پروژه

د) یک برنامه مستند سازی

ذ) یک سیاست ایمنی

ر) یک سیاست حفاظت محیط زیست

ز) مقدمات تشریح مساعی با موزه ها و موسسات دیگر علمی

الخصوص موسسات علمی

س) تهیه گزارش

ش) تودیع آرشیوها منجمله میراث فرهنگی زیرآب برداشت شده

ص) برنامه ای جهت انتشارات

قانون ۱۱- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب مطابق با طرح پروژه تصویب شده بوسیله مقامات ذیصلاح انجام خواهند شد.

قانون ۱۲- در مواردی که میراث فرهنگی زیرآب به صورت غیرمنتظره و پیش بینی نشده کشف می شوند یا شرایط تغییر می کنند، طرح پروژه باید توسط مقامات ذیصلاح مورد بازبینی قرار گیرد.

قانون ۱۳- در موارد کشفیات اضطراری یا تصادفی، فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب از جمله اقدامات مرمت یا فعالیت های کوتاه مدت، علی الخصوص تثبیت سایت، جهت حفظ میراث فرهنگی زیرآب، حتی در صورت نبودن یک طرح پروژه مجاز می باشند.

۳- کارهای اولیه:

قانون ۱۴- کارهای اولیه که در قانون ۱۰ (الف) به آن اشاره شده است، در برگیرنده یک ارزیابی خواهد بود که اهمیت و آسیب پذیری میراث فرهنگی زیرآب و محیط طبیعی پیرامون و قابلیت جمع آوری داده هایی که اهداف پروژه را تحقق نمایند را ارزیابی می نماید.

قانون ۱۵- ارزیابی مذکور شامل مطالعات زمینه ای راجع به شواهد تاریخی و باستانشناسی، تشخیص های باستانشناسی و محیطی سایت، و نیز پیامدهای هرگونه دخالت بالقوه بر سر راه ثبات بلند مدت میراث فرهنگی زیرآب نیز می گردد.

۴- هدف، روش و تکنیک های پروژه:

قانون ۱۶- روش باید با اهداف پروژه همخوانی داشته باشد و روشهای اتخاذ شده نباید باعث ایجاد مخرب باشند.

۵- بودجه:

قانون ۱۷- به استثنای موارد اضطراری جهت حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب، باید یک بودجه کافی برای هرگونه فعالیتی از پیش در نظر گرفته شود، که این بودجه باید جهت تکمیل مراحل طرح پروژه منجمله مرمت، مستند سازی و تعمیر مصنوعات، تهیه گزارش و انتشار آن، کافی باشد.

قانون ۱۸- طرح پروژه باید نشان دهد که دارای قابلیت لازم، مثل وثیقه گذاشتن یک ضمانت نامه، را دارد تا بودجه پروژه را تا زمان تکمیل تامین نماید.

قانون ۱۹- طرح پروژه باید دارای یک برنامه برای حوادث غیر مترقبه باشد تا ترتیب حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب و اسناد مربوطه را در صورت قطع بودجه پیش بینی شده فراهم آورد.

۶- زمان پروژه - جدول زمانی:

قانون ۲۰- قبل از شروع هرگونه فعالیت معطوف به میراث فرهنگی زیرآب، یک برنامه زمانی کافی باید تهیه شود تا تکمیل تمامی مراحل طرح پروژه، منجمله مرمت، مستند سازی و تعمیر میراث فرهنگی زیرآب و نیز تهیه گزارش پروژه را تضمین نماید.

قانون ۲۱- طرح پروژه باید دارای یک برنامه برای حوادث غیر مترقبه باشد تا ترتیبی فراهم آورد که در صورت قطع بودجه پیش بینی شده، میراث فرهنگی زیرآب و اسناد مربوطه حفظ شوند.

۷- صلاحیت و شایستگی ها:

قانون ۲۲- فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب تنها تحت رهبری و کنترل و نیز با حضور مداوم یک متخصص امور میراث فرهنگی زیرآب که دارای صلاحیت علمی متناسب با پروژه باشد هدایت خواهند شد.

قانون ۲۳- تمامی افراد گروه پروژه باید دارای شایستگی

بوده و صلاحیت خود را متناسب با نقش خود در پروژه به اثبات برسانند.

۸- مرمت و مدیریت سایت:

قانون ۲۴- برنامه مرمت شرایط رسیدگی به بقایای باستانشناسی در طول زمان فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب، انتقال آن در دراز مدت را قید خواهد نمود این مرمت باید مطابق با استانداردهای جاری تخصصی صورت گیرد.

قانون ۲۵- برنامه مدیریت سایت باید مقدمات حفاظت و مدیریت شرایط طبیعی میراث فرهنگی زیرآب را در طول کار و خاتمه کار فراهم آورد. برنامه مذکور در برگبرنده اطلاعات عمومی، تثبیت منطقی و معقول سایت، پایش، و محافظت در مقابل دخالت خواهد بود.

۹- مستند سازی:

قانون ۲۶- برنامه مستند سازی باید از طریق ارائه مستندات از جمله گزارش پیشرفت فعالیت های معطوف به میراث فرهنگی زیرآب - مطابق با استانداردهای جاری تخصصی مستند سازی باستانشناسی، ارائه گردد.

قانون ۲۷- برنامه مستند سازی حداقل باید در برگبرنده یک سابقه جامع از سایت، منجمله منشاء میراث فرهنگی زیرآب، یادداشت های میدان اکتشاف، برنامه ها، نقشه ها، بخش ها و تصاویر یا ثبت در ابزار دیگر باشد.

۱۰- ایمنی:

قانون ۲۸- سیاست ایمنی باید به صورتی مهیا گردد که ایمنی و سلامتی گروه پروژه و اشخاص ثالث را تضمین نماید و مطابق با قوانین قابل اعمال و نیازمندیهای تخصصی باشد.

۱۱- محیط:

قانون ۲۹- سیاست محیط زیست باید به صورتی مهیا گردد که به بستر دریا و زندگی دریا آسیبی وارد ننماید.

۱۲- گزارش دهی:

قانون ۳۰- گزارش های نهایی و موقتی باید مطابق با جدول زمانی مندرج در طرح پروژه و سوابق عمومی مربوطه، تهیه شوند.

قانون ۳۱- گزارش ها باید در برگبرنده موارد زیر باشند:

الف) شرحی از اهداف

ب) شرحی بر روشها و تکنیک های بکار گرفته شده

ج) شرحی بر نتایج حاصله

د) اسناد گرافیکی و تصویری در رابطه با تمامی مراحل فعالیت

ه) پیشنهاد های در رابطه با مرمت و بازسازی سایت و هرگونه

میراث فرهنگی زیرآب برداشت شده

و) پیشنهادهایی برای فعالیت های آتی

۱۳- بازسازی آرشیوهای پروژه:

قانون ۳۲- مقدمات بازسازی آرشیوهای پروژه باید پیش از شروع هرگونه فعالیتی مورد توافق قرار گیرند. و باید در طرح پروژه قید گردند.

قانون ۳۳- تا جایی که ممکن است، آرشیوهای پروژه،

منجمله هرگونه میراث فرهنگی زیرآب برداشت شده، و یک

نسخه از تمامی اسناد مربوطه باید به صورت یک مجموعه

وبه نحوی که در دسترس متخصصان و عموم باشد و نیز جهت

بازسازی آرشیوها نگهداری شوند. این امر باید تا حد ممکن

سریع انجام گیرد و باید قبل از ده سال از تکمیل پروژه انجام

گیرد. به علاوه مرحله مذکور باید مطابق با ضوابط مرمت

ونگهداری از میراث فرهنگی زیرآب انجام گیرد.

قانون ۳۴- آرشیوهای پروژه باید بر اساس استانداردهای تخصصی بین المللی و مطابق با اجازه‌نامه‌ها ذیصلاح مورد رسیدگی قرار گیرند.

۱۴- انتشار:

قانون ۳۵- پروژه‌ها باید توسط آموزش عمومی و ارائه مطلوب نتایج پروژه را هر جا که صحیح باشد قید نماید.

قانون ۳۶- ترکیب نهایی پروژه باید به صورت زیر باشد:

الف) با در نظر گرفتن پیچیدگی پروژه و ماهیت محرمانه و حساس اطلاعات تا حد ممکن بلافاصله به اطلاع عموم برسد.

ب) در روابط عمومی مربوطه درج گردد.
کنوانسیون حاضر در روز ۲۰۰۱ در دو نسخه

اصل تنظیم شد که به امضای رئیس سی و یکمین جلسه کنفرانس عمومی و مدیرکل سازمان علمی، فرهنگی، آموزشی ملل متحد رسیده است، و به آرشیو سازمان مربوطه تسلیم خواهد شد و نسخه‌های واقعی آن به تمامی کشورهای مندرج در ماده ۲۶ و نیز سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد.

متن ارائه شده اصل متن کنوانسیون می باشد که در سی و یکمین جلسه کنفرانس عمومی سازمان علمی، آموزشی فرهنگی ملل متحد که در پاریس برگزار شد و در تاریخ نوامبر ۲۰۰۱ خاتمه یافت، به تصویب رسید.

در تسایید مراتب فوق، اینجانبان در تاریخ نوامبر ۲۰۰۱، کنوانسیون حاضر را امضاء نمودیم.

مدیرکل

رئیس کنفرانس عمومی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی